

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie z odwołania K. P.

od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 19 grudnia 2019 r.

nr PK IX K [...] w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 14 września 2022 r.

uchyla zaskarżoną decyzję w zakresie dotyczącym ustalenia daty przeniesienia prokuratora K. P. w stan spoczynku i przekazuje Prokuratorowi Generalnemu sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 grudnia 2019 r., PK IX K [...] Prokurator Generalny na podstawie art. 70 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2019, poz. 52 z późn. zm., dalej: „p.u.s.p.”) w zw. z art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 740, dalej: „pr.prok”) przeniósł Prokuratora Prokuratury Rejonowej K. P. z dniem 27 września 2019 r. w stan spoczynku.

W uzasadnieniu wskazano, że orzeczeniem z 27 września 2019 r. lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. uznał K. P. za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków prokuratora „z powodu choroby lub

utraty sił”. Prokurator Okręgowy w W. wniósł sprzeciw od powyższej decyzji. Komisja lekarska ZUS Oddział w B., po ponownym zbadaniu sprawy, 31 października 2019 r. stwierdziła, że K. P. jest trwale niezdolny do pełnienia obowiązków prokuratora. Pismem 7 listopada 2019 r. Prokurator Okręgowy w W. wniósł o przeniesienie K. P. w stan spoczynku. Prokurator Regionalny w G. w piśmie z 14 listopada 2019 r. podzielił stanowisko Prokuratora Okręgowego w W..

Jako datę przeniesienia w stan spoczynku wskazano datę wydania pierwszego orzeczenia lekarza orzecznika ZUS w sprawie, tj. 27 września 2019 r.

Decyzja została doręczona K. P. 30 grudnia 2019 r.

K. P. (dalej: „Odwołujący”) na podstawie art. 127 § 1 pr.prok. w zw. z art. 73 § 2 i 3 p.u.s.p. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, zaskarżając ją w części dotyczącej określenia daty przeniesienia go z dniem 27 września 2019 r. w stan spoczynku. Odwołujący się zarzucił obrazę przepisu art. 70 § 1 p.u.s.p. w zw. z art. 127 § 1 pr.prok. przez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że przeniesienie Odwołującego w stan spoczynku nastąpiło z datą 27 września 2019 r., podczas gdy prawidłowa interpretacja powołanych przepisów prowadzi do stwierdzenia, że przeniesienie Odwołującego w stan spoczynku nastąpiło z datą wydania w zaskarżonej decyzji przez Prokuratora Generalnego, tj. z dniem 19 grudnia 2019 r.

Odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w zakresie określenia daty przeniesienia go w stan spoczynku i w tej części przekazanie sprawy Prokuratorowi Generalnemu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu Odwołujący się podniósł, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany został pogląd, iż art. 70 § 1 p.u.s.p. w związku z art. 127 § 1 pr.prok. nie rozstrzyga o dacie przeniesienia w stan spoczynku prokuratora w przypadku stwierdzenia przez lekarza orzecznika ZUS trwałej niezdolności do pracy na stanowisku prokuratora. Orzeczenie takie otwiera jedynie możliwość przeniesienia prokuratora w stan spoczynku. Odwołujący się podkreślił, że zasadą jest przenoszenie prokuratorów (albo sędziów) w stan spoczynku ze skutkiem na przyszłość. Dopiero bowiem decyzja o przeniesieniu prokuratora w stan spoczynku, a nie orzeczenie lekarza orzecznika, urzeczywistnia nowy status prawny prokuratora. Jedynie w wyjątkowych sytuacjach, gdy w wyniku długotrwałej

niezdolności prokuratora (sędziego) do wykonywania obowiązków służbowych z powodu choroby, trwającej dłużej niż 1 rok, po upływie którego prokurator pomimo pozostawania na stanowisku nie otrzymywałby wynagrodzenia za pracę, możliwe stało się odstąpienie od zasady nowego, a więc tylko na przyszłość określenia statusu prokuratora (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2012 r., I PK 99/11; wyroki Sądu Najwyższego: z 19 lutego 2009 r., III PO 7/08; z 2 marca 2012 r., III PO 2/12; z 6 lutego 2018 r., III PO 20/17; z 6 września 2019 r., I NO 118/19).

Odwołujący się podkreślił, że okres jego absencji związanej z chorobą nie przekroczył 1 roku; na zwolnieniu lekarskim przebywał od 19 kwietnia 2019 r. Wskazanie daty przejścia w stan spoczynku 27 września 2019 r., tj. *ex tunc*, powoduje niekorzystne skutki związane m.in. z obliczeniem wynagrodzenia, ekwiwalentu za niewykorzystany urlop, jak i korzystania z uprawnień określonych w art. 115 § 2 i 3 pr.prok.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie, jako zasadne, skutkowało uchyleniem decyzji w zaskarżonym zakresie i przekazaniem Prokuratorowi Generalnemu do ponownego rozpoznania, w celu ustalenia daty przejścia Prokuratora Prokuratury Rejonowej K. P. w stan spoczynku.

Zgodnie z art. 127 § 1 pr.prok. do prokuratorów stosuje się odpowiednio przepisy art. 69-71, art. 73, art. 74, art. 76, art. 85 § 4, art. 99-102 i art. 104 Prawa o ustroju sądów powszechnych, jeżeli przepisy pr.prok. nie stanowią inaczej. Przewidziane w p.u.s.p. uprawnienia Krajowej Rady Sądownictwa i Ministra Sprawiedliwości przysługują w stosunku do prokuratorów Prokuratorowi Generalnemu, a uprawnienia kolegów i prezesów właściwych sądów – właściwym prokuratorom przełożonym. Do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się natomiast przepisy Kodeksu postępowania cywilnego (art. 44 ust. 3 u.KRS).

Artykuł 70 § 1 p.u.s.p. w zw. z art. 127 § 1 pr.prok. nie rozstrzyga o dacie przeniesienia w stan spoczynku prokuratora w przypadku stwierdzenia przez lekarza orzecznika ZUS trwałej niezdolności do pracy na stanowisku

prokuratorskim. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że orzeczenie takie otwiera jedynie możliwość przeniesienia w stan spoczynku na przyszłość. Dopiero decyzja o przeniesieniu w stan spoczynku, a nie orzeczenie lekarza orzecznika urzeczywistnia nowy status prawny prokuratora (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 2003 r., III KRS 3/03).

Decyzja Prokuratora Generalnego ma charakter konstytutywny (prawotwórczy), a nie deklaratoryjny w zakresie przeniesienia prokuratora w stan spoczynku. Z tą chwilą powstają skutki prawne, dochodzi do istotnej zmiany statusu prokuratora, który pozostaje nim nadal, ale w stanie spoczynku. Prokurator zostaje pozbawiony możliwości wykonywania czynności prokuratorskich i ustaje stosunek zatrudnienia (stosunek pracy) łączący prokuratora z zatrudniającą go jednostką prokuratury, w której pełni służbę. Najwcześniejszą datą przejścia w stan spoczynku jest data wydania decyzji, przy czym skutki przejścia w stan spoczynku wobec prokuratora następują z momentem doręczenia decyzji (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 6 września 2019 r., I NO 118/19 oraz wskazane tam wyroki Sądu Najwyższego: z 10 maja 2006 r., III PO 2/06; z 2 marca 2012 r., III PO 2/12; z 10 czerwca 2003 r., III KRS 3/03; z 10 stycznia 2007 r., III KRS 6/06 oraz z 19 lutego 2009 r., III PO 7/08).

Jedynie w wyjątkowych sytuacjach, gdy w wyniku długotrwałej niezdolności prokuratora (sędziego) do wykonywania obowiązków służbowych z powodu choroby, trwającej dłużej niż 1 rok, po upływie którego prokurator pomimo pozostawania na stanowisku nie otrzymywałby wynagrodzenia za pracę możliwe stało się odstępianie od zasady nowego, a więc tylko na przyszłość określenia statusu prokuratora. W takiej sytuacji uwzględnienie wniosku zainteresowanego prokuratora o wsteczne przeniesienie w stan spoczynku umożliwiało zachowanie ciągłości świadczeń wynikających ze stosunku służbowego – wynagrodzenia za pracę i uposażenia w stanie spoczynku (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 19 lutego 2009 r., III PO 7/08; z 14 lutego 2007 r., III KRS 7/06; z 2 marca 2012 r., III PO 2/12; z 9 września 2015 r., III PO 8/15).

Sąd Najwyższy stwierdził, że w rozpatrywanej sprawie nie zachodzą okoliczności uzasadniające przeniesienie Odwołującego się w stan spoczynku *ex tunc*. Podniesione w odwołaniu okoliczności wskazują na szereg niekorzystnych

dla Odwołującego się następstw przekształcenia statusu prokuratora z mocą wsteczną. Z uwagi na fakt, że przeniesienie prokuratora w stan spoczynku powinno nastąpić nie wcześniej niż z chwilą, gdy Odwołujący się uzyskał rzeczywistą możliwość zapoznania się z treścią uchwały, zasadne okazało się uwzględnienie odwołania i uchylenie decyzji Prokuratora Generalnego w zaskarżonym zakresie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 u.KRS i art. 127 § 1 pr.prok. orzekł jak w sentencji.

[as]